

Fakton Markupdate

2024 Q2

28 mei 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting

Outlook

1. Economie

- Bruto binnenlands product, rente, inflatie
- Conjunctuur
- Arbeidsmarkt
- Consumentenvertrouwen en bestedingen

2. Woningmarkt

- Hypotheekrente
- Woningtransacties en -prijzen
- Bouwkosten
- Bouwvergunningen

3. Investeringsmarkt

- Beleggingsvolume
- Aanvangsrendementen

4. Energiemarkt

- Energieprijzen
- Netcongestie
- CO2

Samenvatting

Economie

- In 2024 Q1 daalde het bruto binnenlands product (bbp) met 0,1 procent ten opzichte van het vierde kwartaal van 2023. Van de afgelopen vijf kwartalen waren er vier met krimp.
- De inflatie bedroeg in april 2.7 procent. Forse prijsstijgingen behoren vooralsnog tot het verleden. Korte en lange rentes zijn afgelopen maanden daarom gestabiliseerd, wat rust geeft in de markt.
- De arbeidsmarkt blijft zeer krap, maar de spanning loopt iets terug. De loonstijging is momenteel historisch hoog, maar lijkt over het hoogtepunt heen.
- Consumentenvertrouwen loopt op en bestedingen nemen toe.
- De Conjunctuursklop van april 2024 wijst op een economische neergang, in lijn met de lichte economische krimp waar wij momenteel in zitten.

Woningmarkt en nieuwbouwmarkt

- Hypotheekrentes dalen weer. We zien de dynamiek terugkeren op de woningmarkt. Woningprijzen zijn opnieuw op recordniveau.
- Ook bij nieuwbouwtransacties is de dynamiek terug. In 2023 Q4 zijn 15 procent meer nieuwbouwwoningen verkocht dan een jaar geleden.
- De omzet van de totale bouw (incl. renovaties, GWW, etc.) was in het eerste kwartaal 0,2 procent hoger dan een jaar eerder. De omzetgroei is het laagst sinds de coronacrisis.
- Volgens Bouwkostenindex.nl is in mei 2024 de aanbestedingsindex voor woningbouw 0,7 procent lager dan in mei 2023. Na een daling van 9 maanden op rij stijgen de bouwkosten inmiddels weer licht.
- Het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen nam in het eerste kwartaal 10 procent af ten opzichte van een jaar eerder, maar het aantal verleende vergunningen nam juist 15 procent toe. De pijplijn is goed gevuld en 3,6 procent hoger dan een jaar geleden.

Investeringsmarkt

- In het eerste kwartaal van 2024 werd bijna 2 miljard euro belegd in commercieel vastgoed. Dit is een stijging van 43 procent ten opzichte van het eerste kwartaal in 2023, maar ligt 47 procent onder het langjarig-gemiddelde. Met name beleggingen in nieuwbouwwoningen blijven achter.
- Hoewel het vertrouwen bij beleggers langzaam sterkt, zetten de hoge financieringsrente nog steeds een rem op het aantal transacties binnen de vastgoedbeleggingsmarkt.
- In de transactiedatabase van Stivad zien wij dat de aanvangsrendementen voor nieuwbouwwoningen gestegen zijn tot gemiddeld 4,4 procent, terwijl dit tot voor kort onder de 4 procent lag.

Energiemarkt

- Handelsprijzen voor gas zijn sinds begin dit jaar vrij stabiel.
- Het Nederlandse elektriciteitsnetwerk raakt overvol. Zowel voor invoeding als afname is er op veel plekken geen tot weinig capaciteit beschikbaar voor grootverbruik aansluitingen. In steeds meer gebieden is de conclusie dat congestiemanagement zelfs geen uitkomst zou kunnen bieden.
- De prijzen van emissierechten binnen het Europese emissiehandelssysteem (ETS) zijn de laatste maanden gestegen tot boven de €70 per ton CO2. Oorzaken zijn een toegenomen vertrouwen in de economie en industriële productie en daarnaast een afname van de beschikbare emissierechten met 4.4 procent begin dit jaar.

Outlook

Economie

- Macro-economische cijfers wijzen op lage economische groei voor de rest van het jaar, omdat export en investeringen in vaste activa tegenvallen. Daarentegen dragen consumptie van huishoudens en van de overheid bij aan groei. Volgens Consensus Forecast groeit de Nederlandse economie in 2024 met 0,7 procent en in 2025 met 1,4 procent.
- De ECB hintte in de beleidsvergadering van april op een mogelijke renteverlaging later dit jaar. Dit zou een sterke aanmoediging zijn voor de economie en vastgoedmarkten.
- Het Centraal Planbureau (CPB) kwam afgelopen week naar buiten met zijn analyse van het Hoofdlijnenakkoord van PVV, VVD, NSC en BBB. Door het pakket aan maatregelen groeit de economie de komende kabinetsperiode iets harder, nemen de werkloosheid en armoede af, neemt de koopkracht voor iedereen wat toe en verbeteren de overheidsfinanciën licht (in 2028). Ondanks deze mooie cijfers is er reden tot zorg. De coalitie kiest namelijk voor een kaalslag op het gebied van onderwijs en innovatie, investeringen die onze economie in de toekomst sterker maken.

Woningmarkt en nieuwbouwmarkt

- De huizenmarkt zit weer in de lift. De grootbanken (Rabo, ING, ABN AMRO) verwachten dat de huizenprijzen zullen stijgen door de hogere inkomens en dalende hypotheekrentes. De verwachtingen variëren tussen 5 en 8 procent stijging in 2024.
- Voorspellingen voor de bouwsector zijn vrij pessimistisch. Rabobank verwacht in de bouw voor 2024 een verlies aan toegevoegde waarde (volume) van 3 procent. Het aantal afgegeven bouwvergunningen voor woningen daalt al kwartalen op rij, de rente blijft relatief hoog en het woonbeleid van de rijksoverheid draagt niet bij aan investering door projectontwikkelaars en vastgoedbeleggers. Bouw- en installatiebedrijven kijken daarom vooral naar woningcorporaties, die moeten blijven investeren, zowel in nieuwbouw als in onderhoud/renovatie (verduurzaming).

Investeringsmarkt

- De grote vastgoedadviseurs verwachten dat het huidige herstel in de vastgoedbeleggingsmarkt voorzichtig doorzet. Het economisch klimaat is de afgelopen maanden in rustig vaarwater gebleven: een crisis is uitgebleven en rentes zijn gestabiliseerd.
- Een mogelijke renteverlaging in de tweede helft van 2024 zou investeringen in vastgoed verder stimuleren. Het zwaartepunt van het beleggingsjaar 2024 zal daarom waarschijnlijk in het tweede deel van het jaar liggen.
- Onderliggend aan het totaalvolume zijn er verschuivingen binnen de vastgoedsegmenten. Internationaal kapitaal richt zich in toenemende mate op logistiek en woningen en minder op kantoren.

Energiemarkt

- Hoe de energieprijzen zich zullen ontwikkelen, is lastig te voorspellen en wordt sterk bepaald door o.a. het weer, economische condities, geopolitieke conflicten, regulering en de overgang naar duurzame energiebronnen.
- Algemene verwachting is voor 2024 de gasprijs blijft schommelen tussen 25 en 40 euro per MWh. De stroomprijs zal meebewegen rond de 25 tot 30 cent per kWh, gezien de historische correlatie tussen gas- en stroomprijzen.
- Netcongestie is een steeds nijpender probleem. De netbeheerders doen er alles aan om het elektriciteitsnet zo snel mogelijk uit te breiden. De jaarlijkse investeringen verdubbelen komende tijd van € 4 miljard naar jaarlijks € 8 miljard vanaf 2025. Maar ondanks de forse investeringen groeit de vraag sneller dan het net aan kan.
- De prijs voor emissierechten correleert met de economie en stijgt door de afname van beschikbare rechten. In de Voorjaarsnota 2024 van minister Rob Jetten wordt een nationale CO2 heffing aangekondigd waardoor de prijs van CO2 uitstoot sterk omhoog zou gaan, maar het is de vraag of de nieuwe coalitie hier achter staat.

1

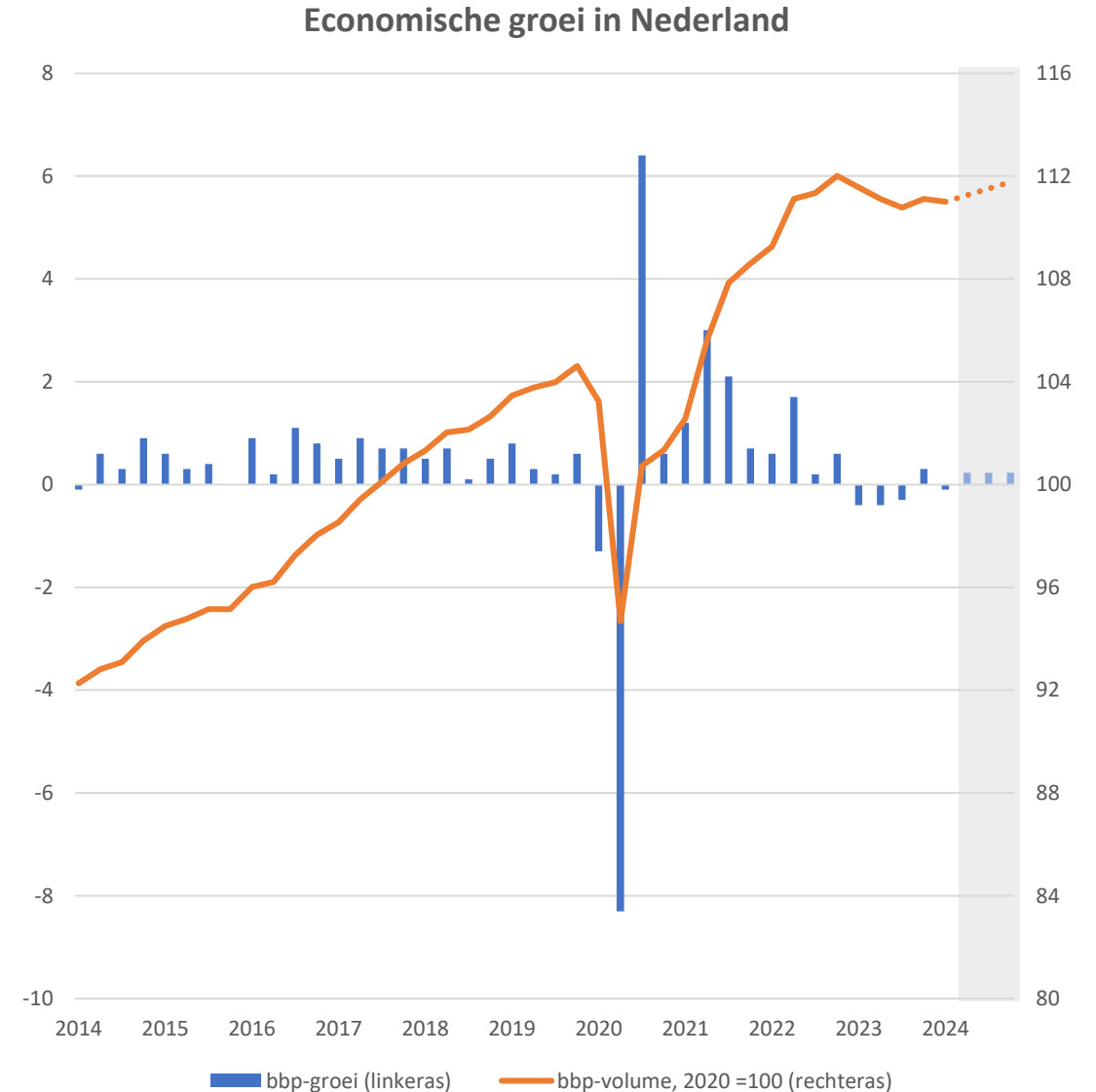
Economie

Bruto binnenlands product

2024 Q1

- Volgens de eerste berekening van het CBS, op basis van nu beschikbare gegevens, daalde het bruto binnenlands product (bbp) in het eerste kwartaal 2024 met 0,1 procent ten opzichte van het vierde kwartaal 2023.
- De lichte daling van het bbp in het eerste kwartaal is vooral toe te schrijven aan de export van goederen en aan een grotere onttrekking aan de voorraden. De daling van de export goederen hangt samen met de krimp van de industrie.
- Door de coronacrisis bereikte het bbp halverwege 2020 een dieptepunt. Daarna trad een krachtig herstel op en groeide de economie tot 2023 onafgebroken. Sindsdien daalde het bbp in vier van de vijf kwartalen. In het eerste kwartaal 2024 was het bbp per saldo 0,9 procent lager dan in het vierde kwartaal 2022.
- Volgens Consensus Forecast (May-24) groeit de economie in 2024 met 0,7 procent en in 2025 met 1,4 procent.

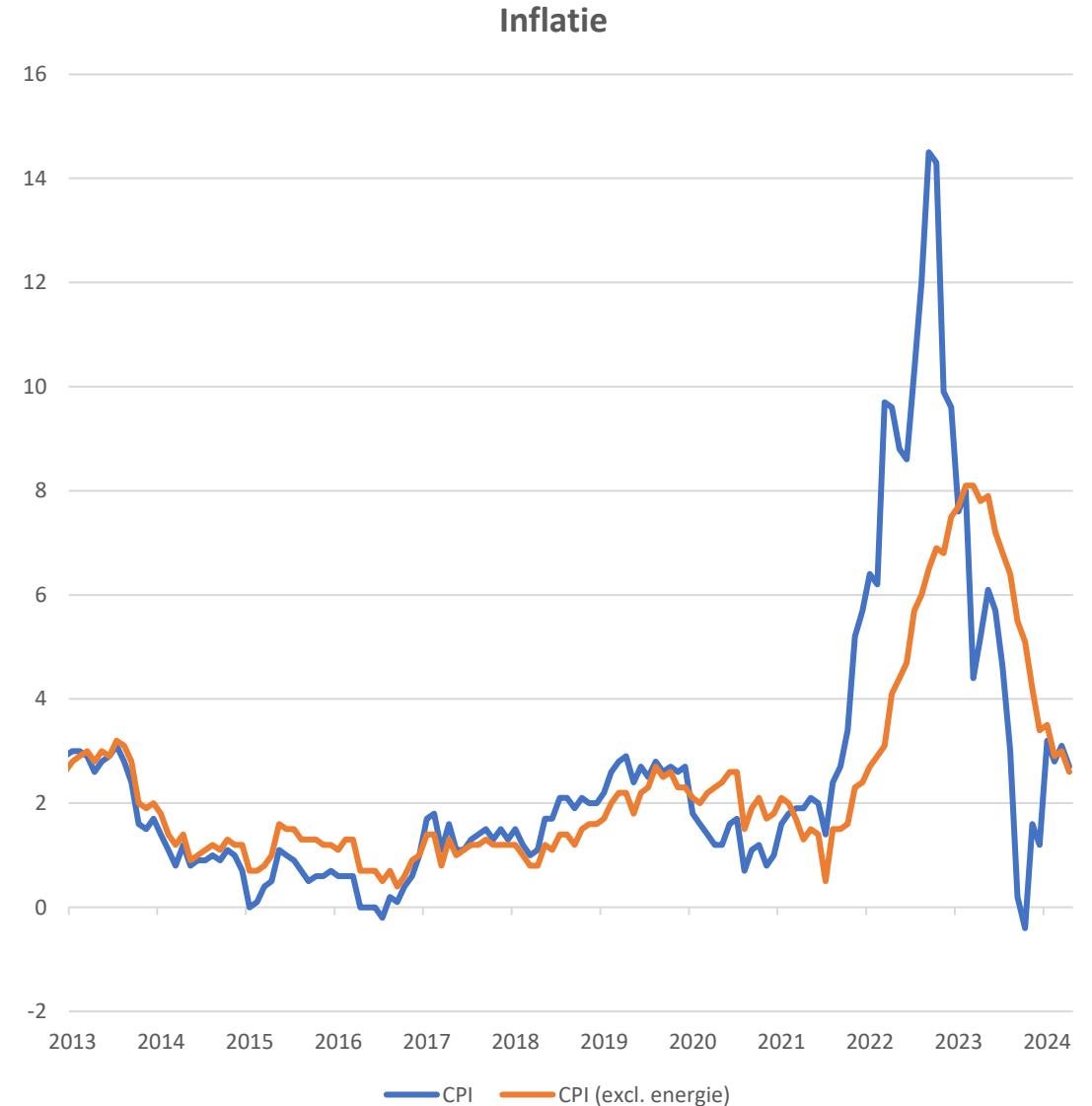

Inflatie

2024 april

- Consumentengoederen en -diensten waren in april 2,7 procent duurder dan in dezelfde maand een jaar eerder. In maart was de inflatie 3,1 procent.
- De daling van de inflatie in april is vooral toe te schrijven aan de prijsontwikkeling van een verblijf in bungalowparken. Doordat Pasen in 2024 vroeg viel en de meivakantie laat, telde april minder vakantieverblijven dan vorig jaar en waren prijzen voor vakantieverblijven in april 2024 gemiddeld lager dan in april 2023.
- Exclusief energie bedroeg de inflatie 2,6 procent. De prijsontwikkeling van energie heeft geen grote invloed meer op de algemene inflatie.
- De inflatie neemt de laatste maanden af. Dit is een signaal dat het ECB beleid van renteverhogingen effect heeft.
- Volgens Consensus Forecasts komt de inflatie in 2024 uit op 2.7 procent, waarna dit afneemt tot 2.2 procent in 2025.

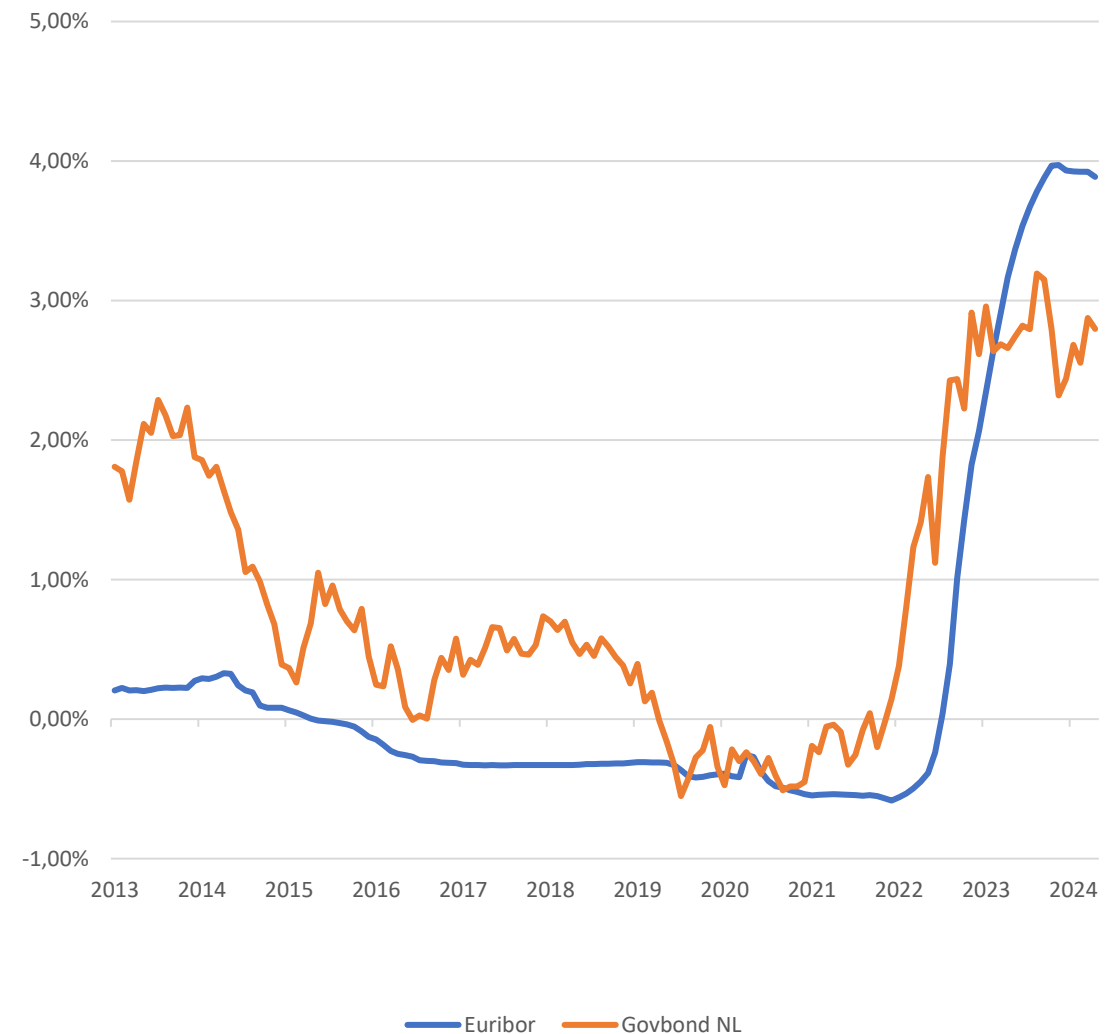

Rente: 3m Euribor & 10j Govbond

2024 april

- De korte en lange rente is sinds halverwege 2022 fors gestegen, maar inmiddels al enige tijd stabiel op een vrij hoog niveau. Dit maakt externe financiering op het moment vrij kostbaar.
- De 3-maands Euribor toont een sterke relatie met de ECB beleidsrente en staat eind april op 3.89 procent. De ECB heeft de beleidsrente sinds september 2023 niet meer verhoogd. Euribor is een samenvoeging van Euro Interbank Offered Rate. Dit is het gemiddelde rente tarief waartegen een groot aantal vooraanstaande Europese banken (het bankenpanel) elkaar leningen in euro's verstrekken.
- De oranje lijn geeft de rente op staatsobligaties met een looptijd van 10 jaar voor de Nederlandse overheid weer. Deze is gestabiliseerd en staat per eind april op 2.8 procent.

Rente Euribor en Nederlandse staatsobligaties 10 jaar

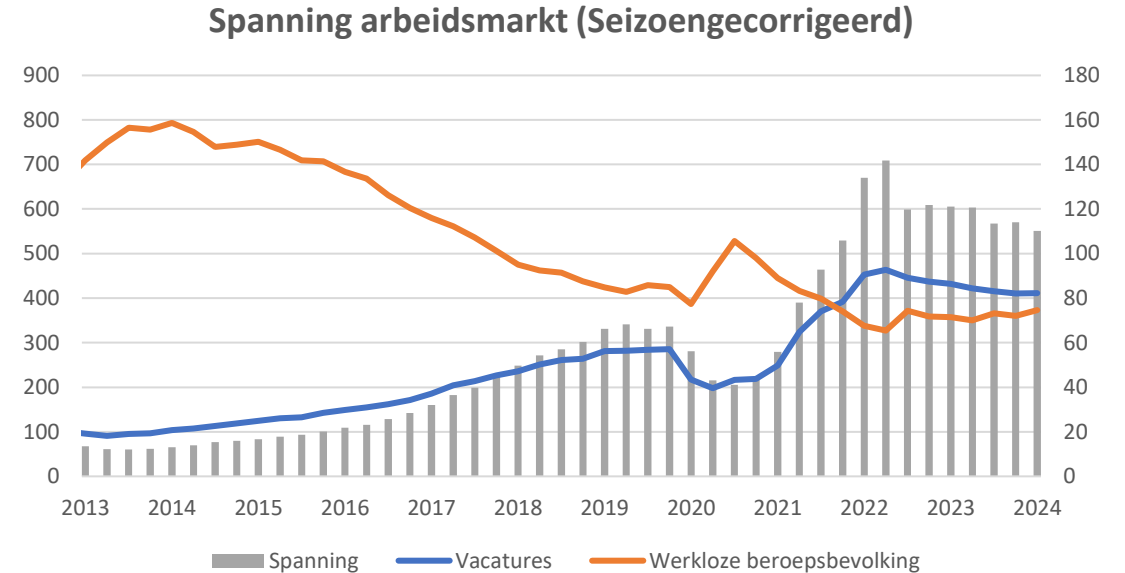

Arbeidsmarkt

2024 Q1

- De arbeidsmarkt blijft ontzettend krap, maar de spanning loopt iets terug. In het eerste kwartaal van 2024 stonden er 110 vacatures tegenover elke 100 werkloze, vorig kwartaal waren dit er nog 114.
- Het aantal werklozen is in de afgelopen drie maanden toegenomen, met gemiddeld 2 duizend per maand. In april waren er 375 duizend mensen werkloos, dat is 3,7 procent van de beroepsbevolking. De toename van de werkloosheid sluit aan bij het licht verslechterde economische beeld van Nederland in april.
- In april 2024 zijn de cao-lonen (per uur inclusief bijzondere beloningen) met 6,3 procent toegenomen. De piek van de loonstijging lijkt achter de rug. Het tempo van de loonontwikkeling neemt nu drie maanden op rij af.

Bron: [Spanning op de arbeidsmarkt \(CBS\)](#)

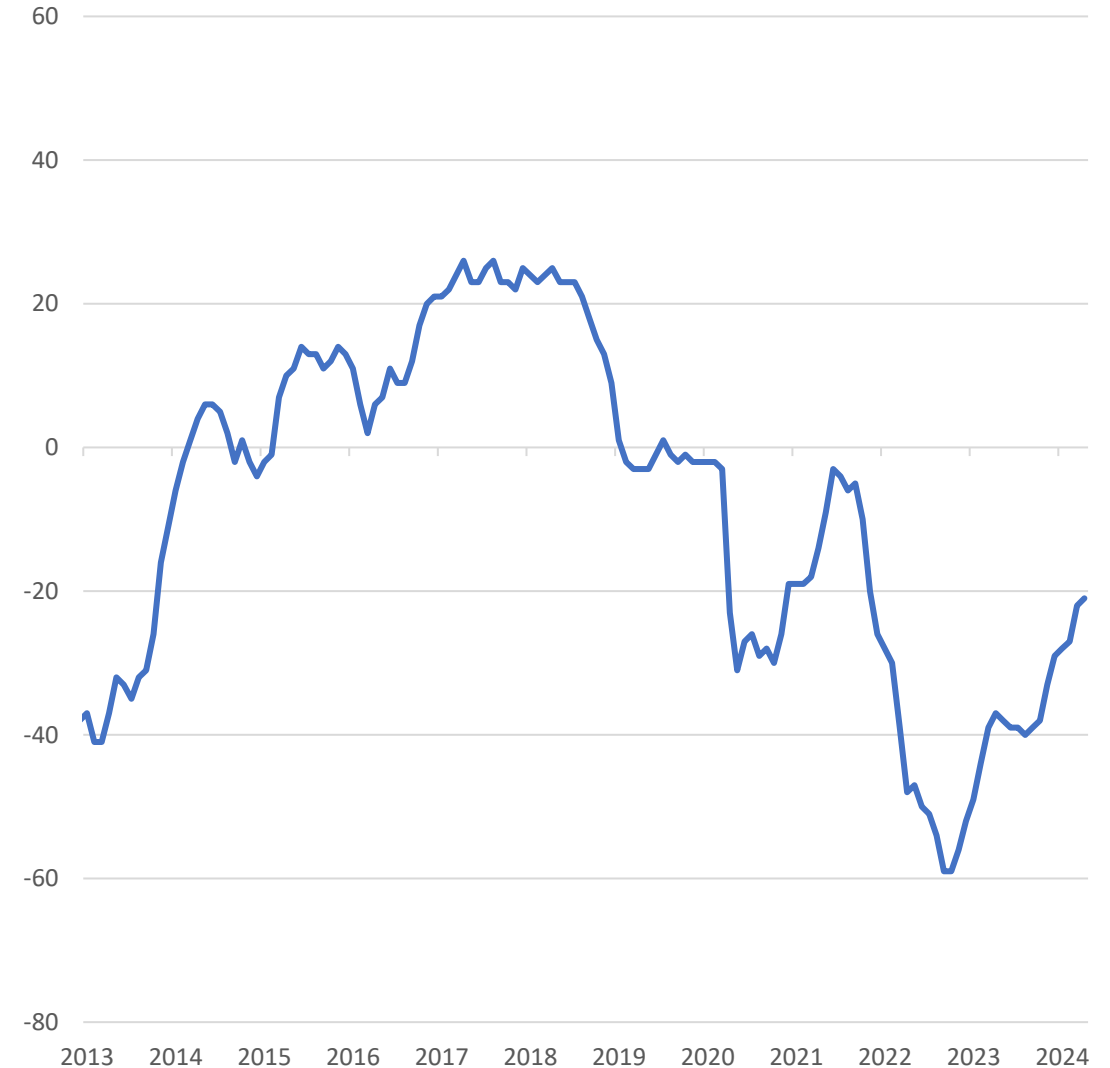

Consumentenvertrouwen

2024 april

- Het vertrouwen van consumenten is in april voor de achtste maand op rij verbeterd. Het consumentenvertrouwen steeg van -22 in maart naar -21 in april. Zowel het oordeel over het economische klimaat als de koopbereidheid was een fractie minder negatief.
- Het oordeel van consumenten over hun financiële situatie is verbeterd, wat mogelijk verband houdt met de verbeterde koopkracht door afgenomen inflatie en hoge loonstijging. Daarentegen is het oordeel over de economische situatie in de komende 12 maanden iets verslechterd.
- Het consumentenvertrouwen bedroeg over de afgelopen twintig jaar gemiddeld -10. Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36) en in september en oktober 2022 de laagste stand ooit (-59). Het CBS meet het consumentenvertrouwen elke maand sinds april 1986.

Consumentenvertrouwen

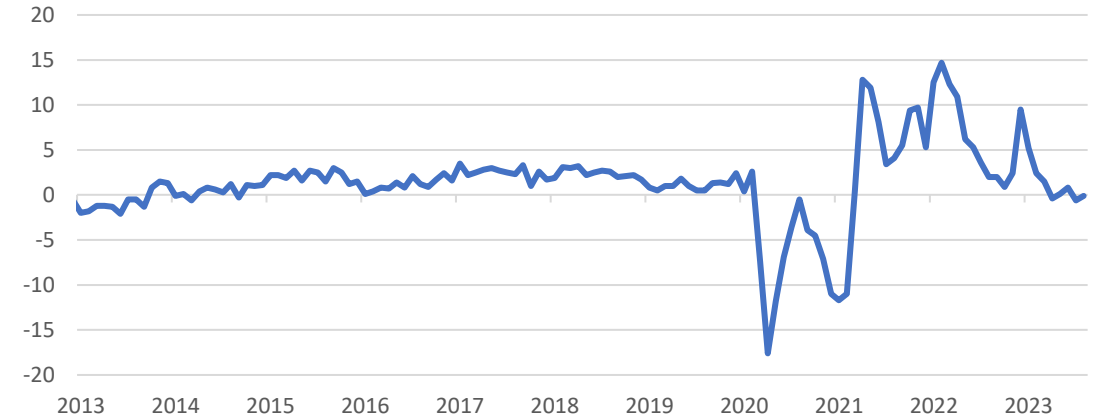
Consumptie huishoudens

2024 maart

- In maart 2024 hebben huishoudens 0,4 procent meer goederen en diensten aangeschaft dan in maart 2023 (gecorrigeerd voor prijsveranderingen). Ze namen meer diensten af, maar kochten iets minder goederen.
- Consumenten hebben in maart 0,7 procent meer diensten afgenomen, zoals openbaar vervoer, communicatie, recreatie, cultuur of kapper, dan in maart 2023. Bestedingen aan diensten maken ruim de helft van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen door huishoudens uit.
- Consumenten hebben 4,7 procent meer duurzame goederen aangeschaft dan in maart 2023. Ze kochten onder andere meer kleding en schoenen. Verder hebben huishoudens in maart hetzelfde besteed, voor prijsveranderingen gecorrigeerd, aan voedings- en genotmiddelen als in maart 2023. Ze verbruikten 7,5 procent minder overige goederen, zoals energie en motorbrandstoffen. Maart was minder koud dan maart vorig jaar.

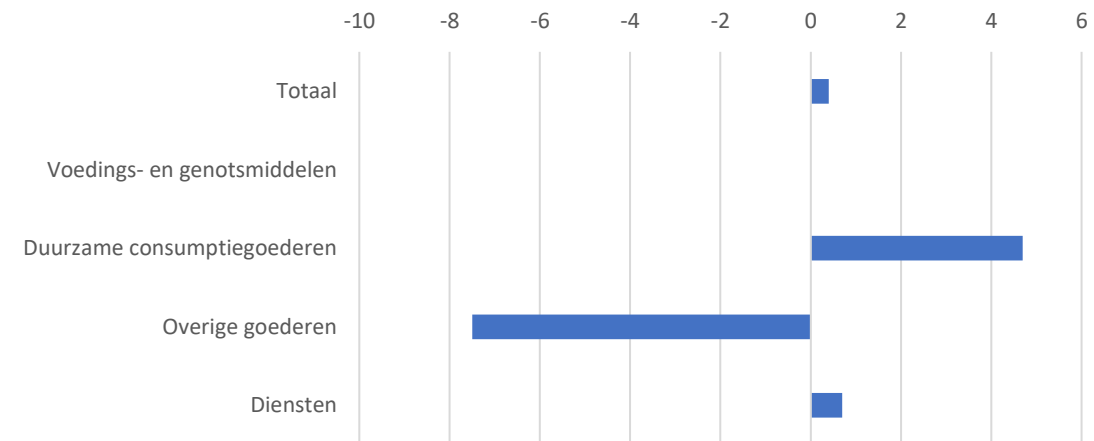
Binnenlandse consumptie huishoudens

(volume, koopdaggecorrigeerd)
% verandering t.o.v. een jaar eerder

Consumptie huishoudens naar categorie

Volume, koopdaggecorrigeerd

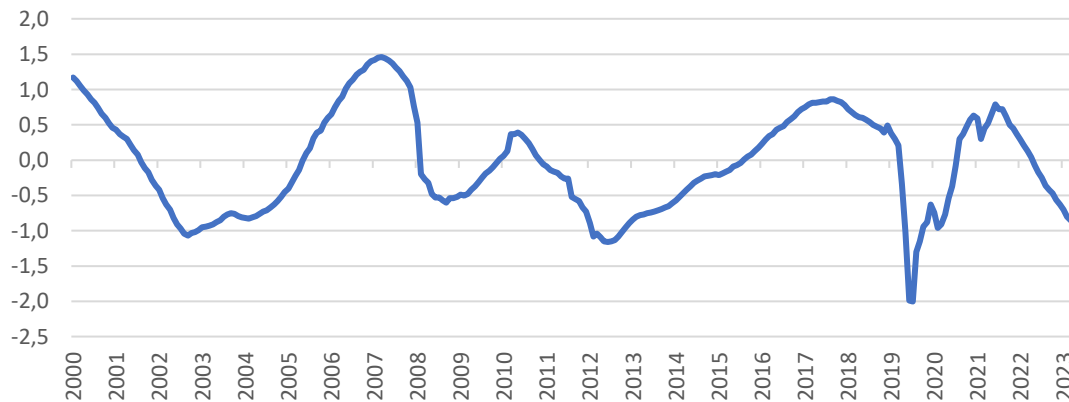

Conjunctuurklok

2024 april

- De Conjunctuurklok is een hulpmiddel voor het bepalen van de stand en het verloop van de Nederlandse conjunctuur.
- De stand van de 13 indicatoren wijst duidelijk op een economische neergang. De conjunctuurklokindicator is nog iets verslechterd ten opzichte van vorige maand.
- De indicator 'prijzen koopwoningen' in het kwadrant rechtsonder wijst op herstel van de woningmarkt

Conjunctuurklokindicator

Bron: [Conjunctuur \(cbs.nl\)](https://conjunctuur.cbs.nl)

2

Woningmarkt

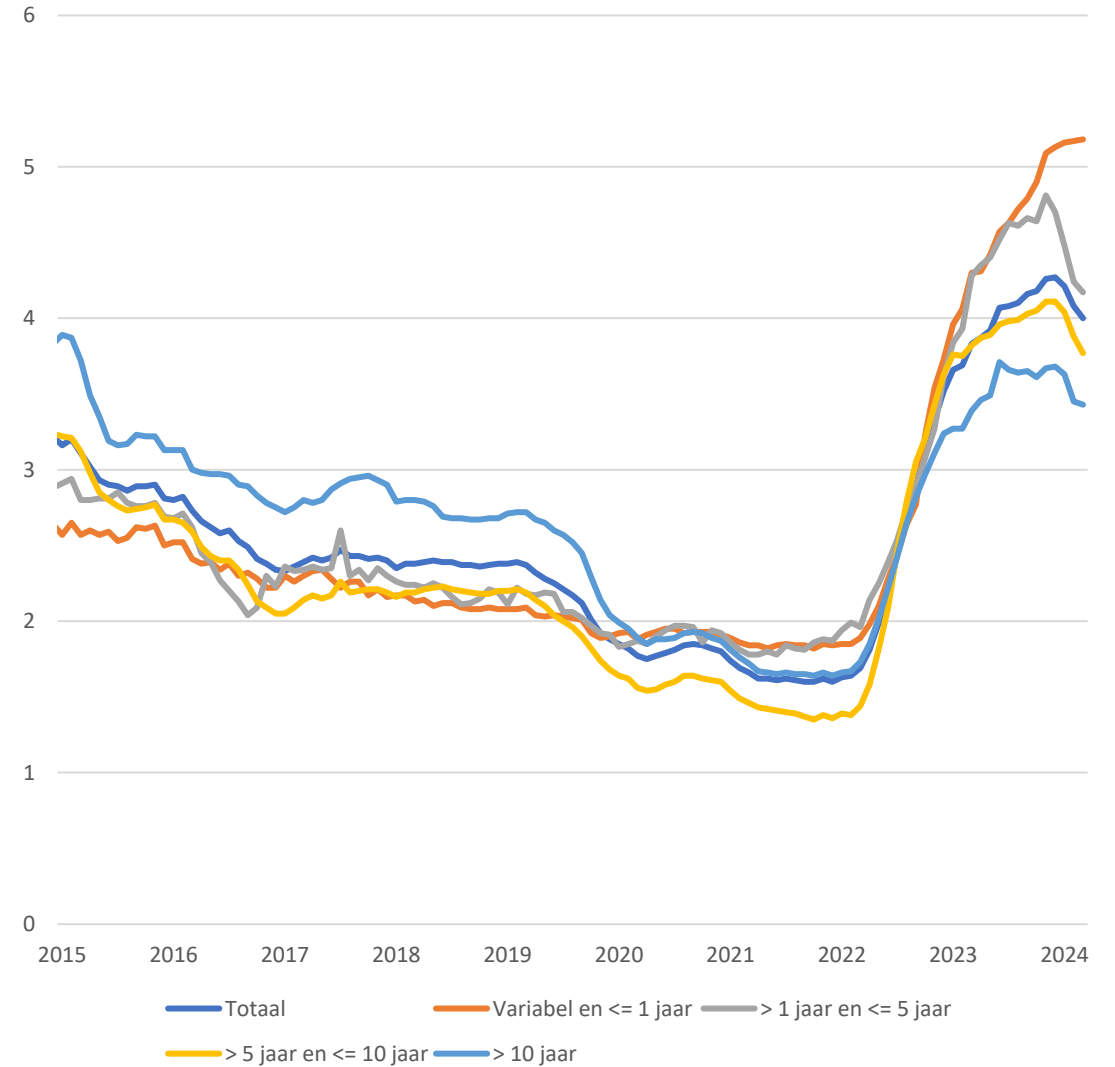

Ontwikkeling hypotheekrente

2024 maart

- De forse stijging van hypotheekrentes is ten einde. In de afgelopen 3 maanden zijn hypotheekrentes met vaste rentes voor langere looptijden gedaald, alleen de variabele rente is verder gestegen.
- De >10-jaars bancaire rente op zuiver nieuw afgesloten woninghypotheken is de laatste maanden gestabiliseerd en staat nu op 3.43 procent.

Hypotheekrente ontwikkeling

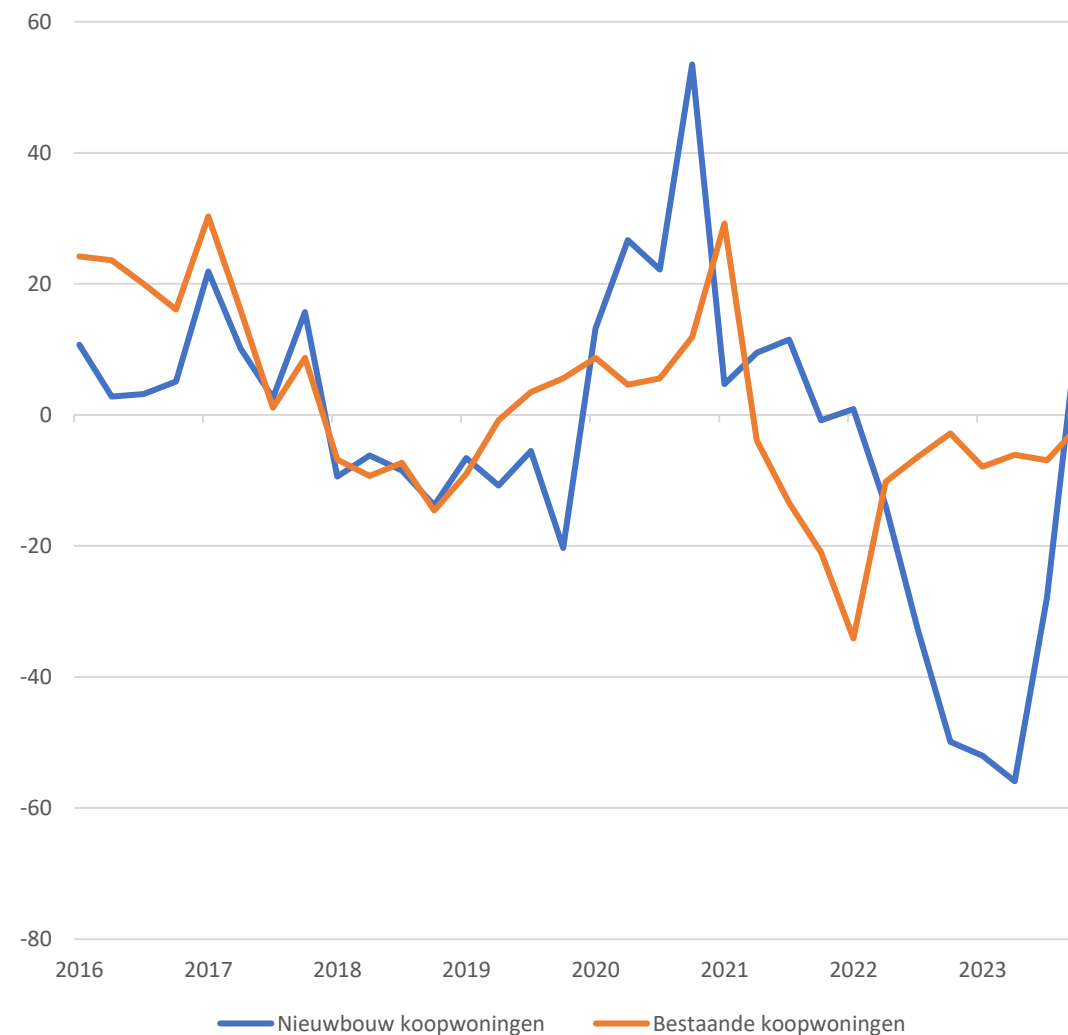
Aantal verkochte woningen

2023 Q4

- In het vierde kwartaal van 2023 zijn 6.142 nieuwbouwwoningen verkocht. Dit is 60 procent meer dan een kwartaal eerder – het vierde kwartaal worden doorgaans meer woningen verkocht – en ook 15 procent meer woningen dan het vierde kwartaal van 2022. Het verkoopaantal is nog wel beduidend lager dan het kwartaalgemiddelde van de afgelopen 5 jaren (8.480). De cijfers wijzen op een herstel van de nieuwbouwmarkt na zes dramatische kwartalen op rij.
- Het aantal transacties in de bestaande bouw is het afgelopen jaar veel stabielier gebleven dan in de nieuwbouw.
- In het vierde kwartaal van 2023 was het totaal aantal transacties (bestaande bouw en nieuwbouw) met 56.660 vrijwel exact gelijk aan een jaar eerder (56.667).

Verkochte woningen

Ontwikkeling t.o.v. een jaar eerder (%)

Woningprijzen

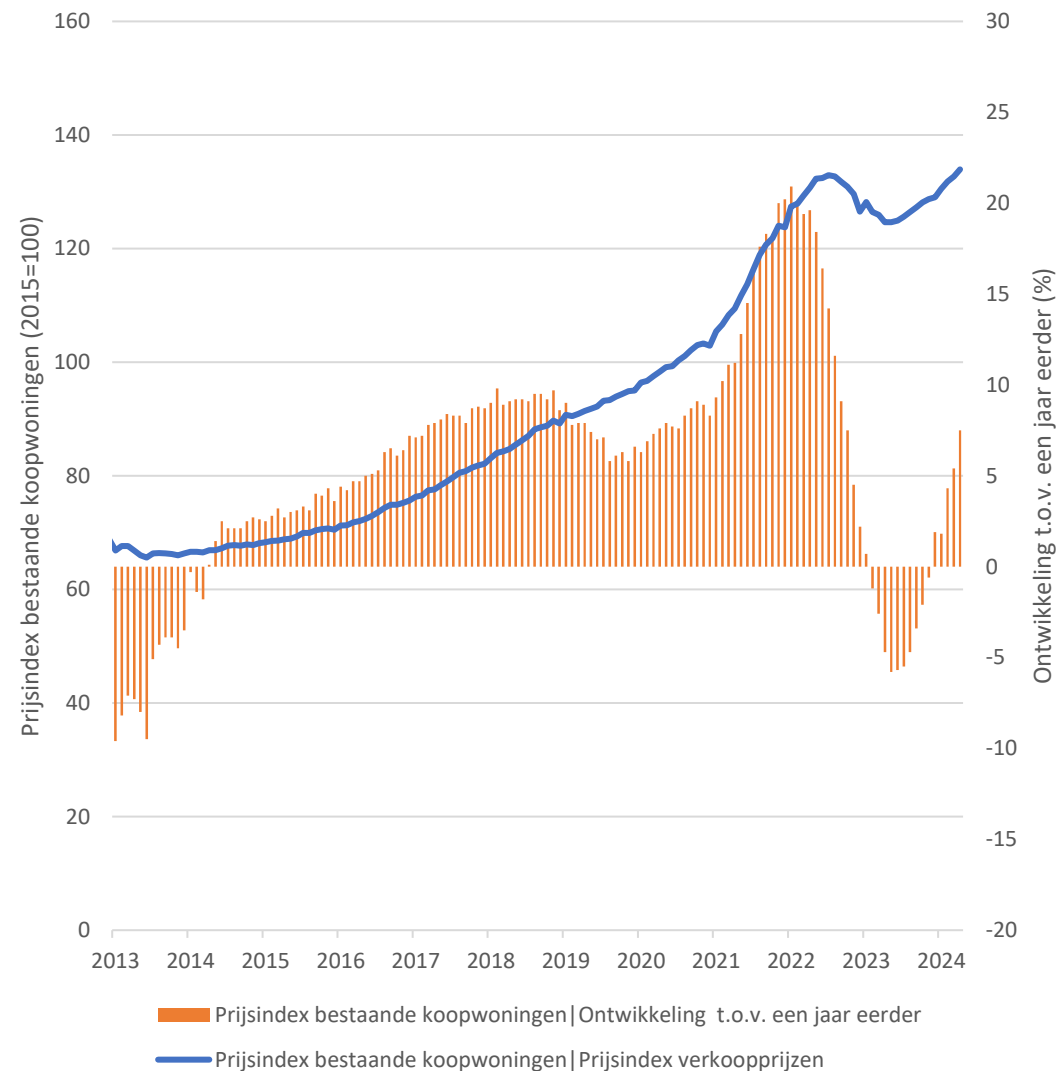
2024 april

- In april 2024 waren de prijzen van bestaande koopwoningen gemiddeld 1,0 procent hoger dan in maart 2024. De prijsindex heeft een nieuw hoogtepunt bereikt, hoger dan de vorige piek in juli 2022. Ook op jaarbasis is nu ook een prijsstijging te zien. Huizenprijzen lagen in april 2024 7,5 procent hoger dan een jaar eerder.
- De prijzen van bestaande koopwoningen bereikten in juni 2013 een dieptepunt. Vervolgens was er sprake van een stijgende trend t/m juli 2022. Toen sloeg de trend om en daalde de prijsindex tot juni 2023. Sindsdien stegen de prijzen van koopwoningen weer. Vergeleken met het dal in juni 2013 waren de prijzen in april ruim 104 procent hoger.
- De gemiddelde transactieprijs van een woning was in december 2023 €435.984.

De cijfers van de NVM en het CBS/Kadaster kunnen verschillen. Dat komt doordat de cijfers van de NVM zijn gebaseerd op de koopovereenkomsten van door NVM-makelaars verkochte woningen en het CBS en het Kadaster de prijsontwikkeling meten van alle bestaande koopwoningen in Nederland en gebruikmaken van de koopakten die bij het Kadaster worden geregistreerd.

Bron: [CBS, bestaande koopwoningen, verkoopprijzen prijsindex](#)

Ontwikkeling woningprijzen

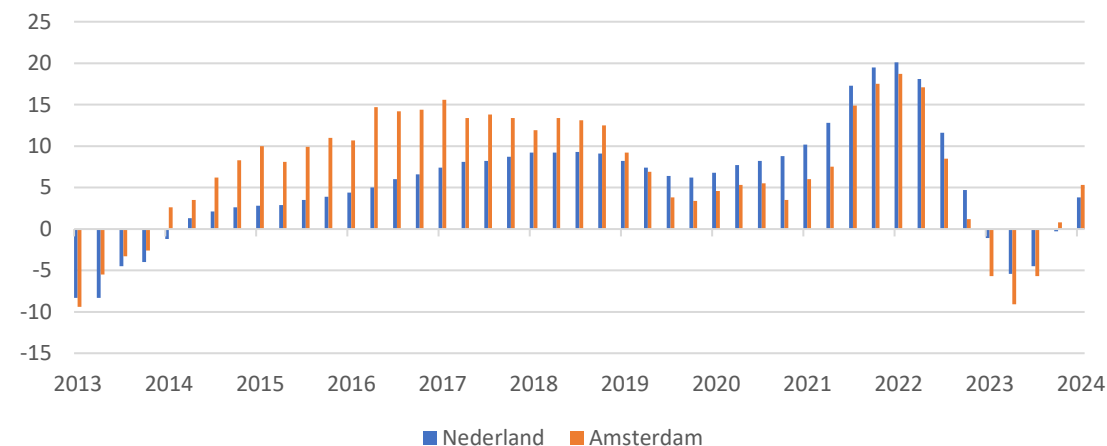
Woningprijzen regionaal

2024 Q1

- In het eerste kwartaal van 2024 waren de prijzen van bestaande koopwoningen in Nederland 3,8 procent hoger dan een jaar geleden. In alle provincies was er sprake van een stijging.
- In Utrecht en Amsterdam stegen de prijzen in het eerste kwartaal van 2024 hard met respectievelijk 8,8 en 5,3 procent. In Den Haag en Rotterdam was de stijging gematigder met respectievelijk 2,5 en 1,9 procent.

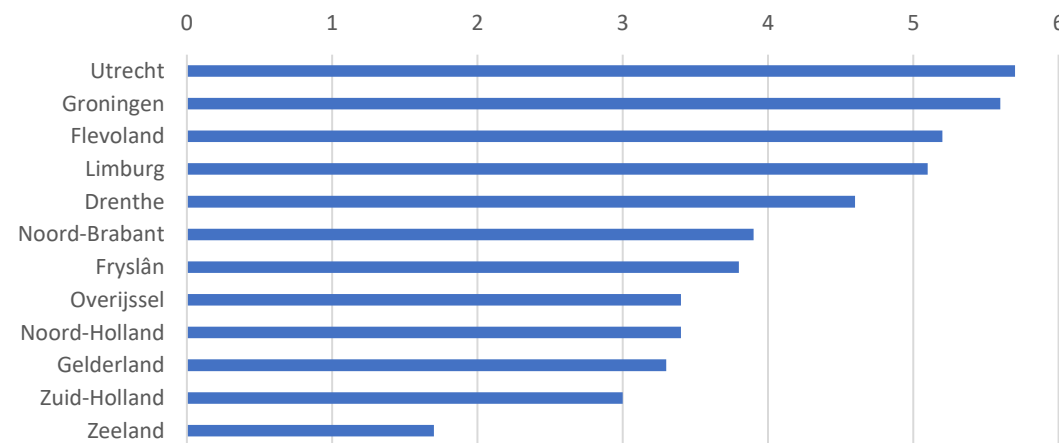
Prijsindex bestaande koopwoningen

Ontwikkeling t.o.v. een jaar eerder

Prijsindex bestaande koopwoningen

Ontwikkeling t.o.v. een jaar eerder

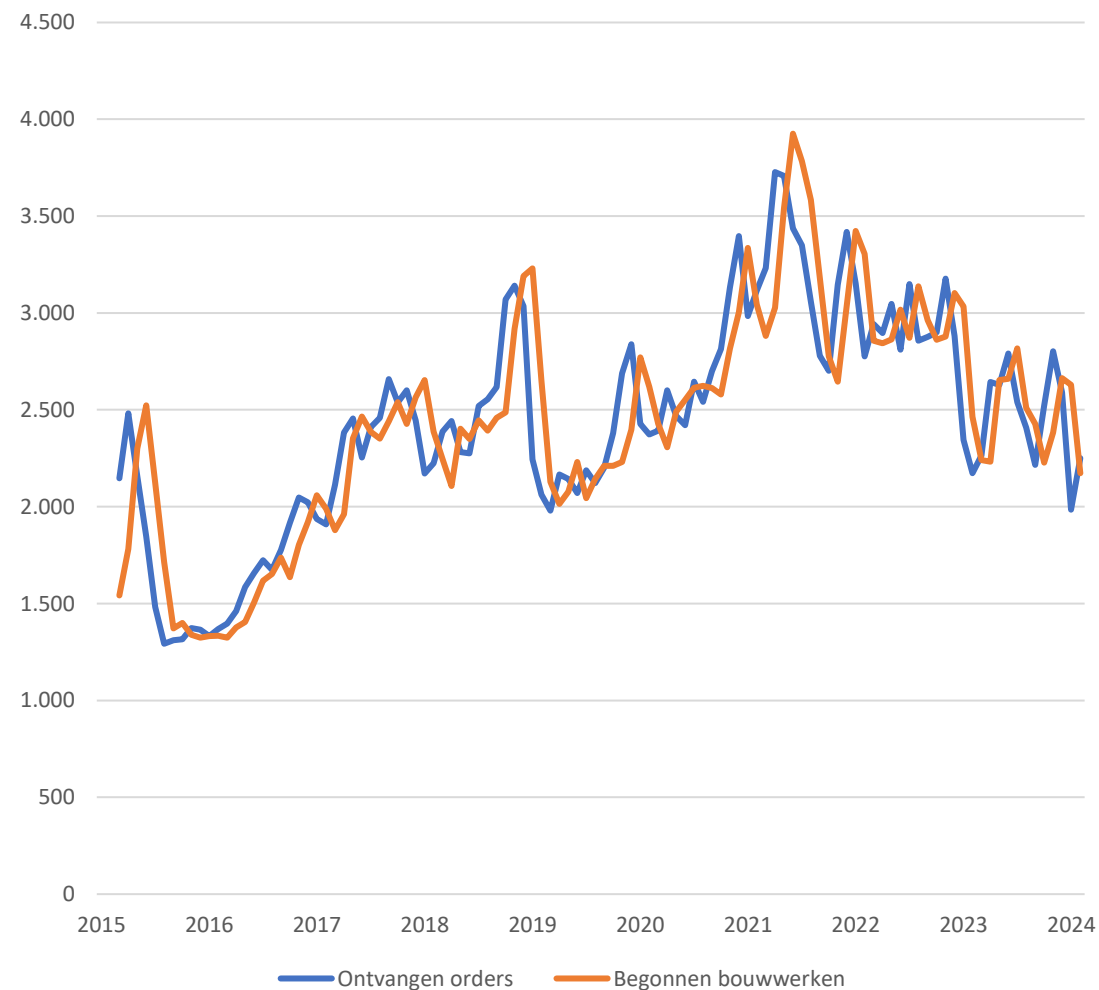
Ontvangen nieuwbouworders wonen

2024 februari

- De omzet van de bouw was in het eerste kwartaal 0,2 procent hoger dan een jaar eerder, terwijl in het eerste kwartaal van 2023 de omzet nog steeg met 11,9 procent. Destijds waren vooral de prijsstijgingen de oorzaak van de omzetgroei. Sinds het tweede kwartaal van 2020 is de omzetontwikkeling niet meer zo laag geweest.
- Het aantal ontvangen orders en begonnen bouwwerken voor nieuwbouwwoningen beweegt zich al een jaar op ongeveer hetzelfde niveau, net iets onder de € 2,5 mrd per kwartaal.
- In het eerste kwartaal van 2024 zijn 154 bouwbedrijven failliet gegaan. Dit zijn 62 faillissementen meer dan in het eerste kwartaal van 2023.

Ontvangen orders en begonnen bouwwerken Nieuwbouw woningen

3-maands voortschrijdend gemiddelde (mln euro)

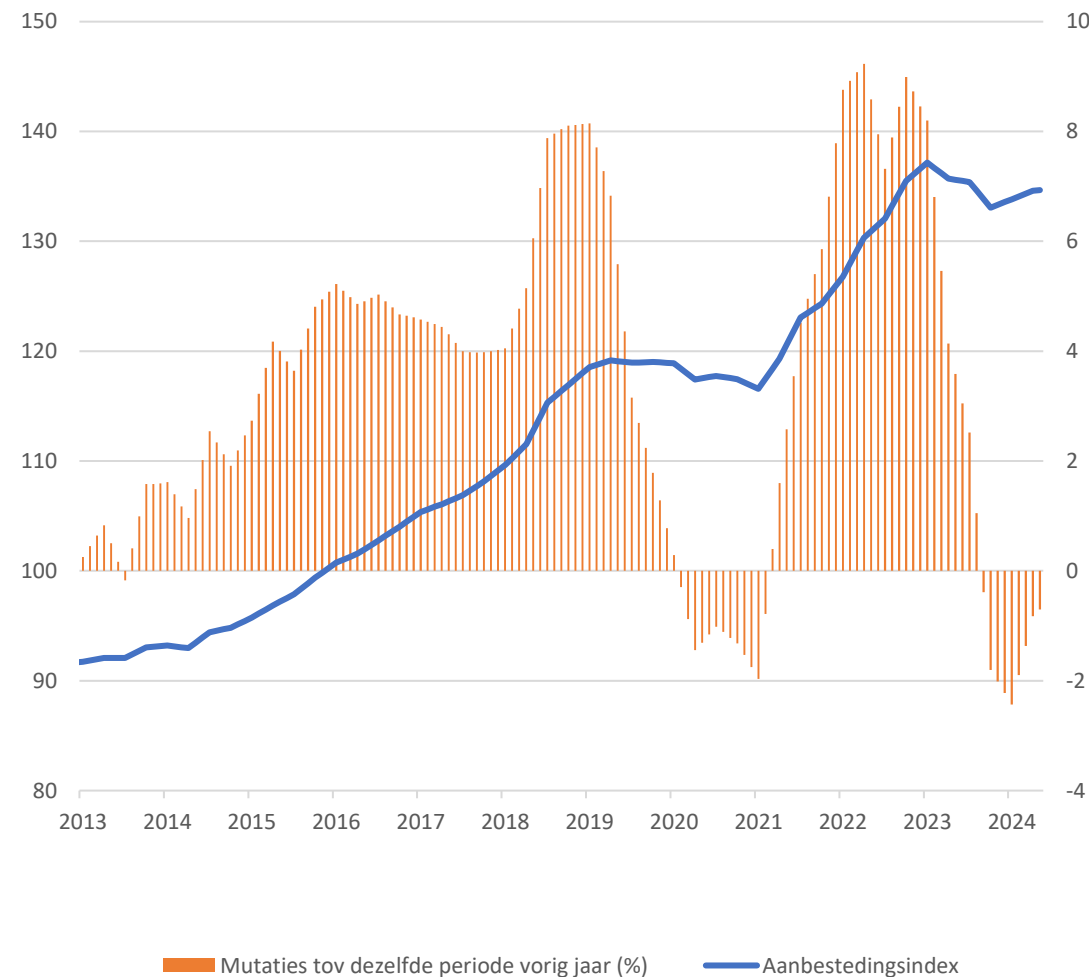

Ontwikkeling bouwkosten

2024 mei

- Volgens Bouwkostenkompas/Bouwkostenindex.nl is in mei 2024 de aanbestedingsindex voor woningbouw 0,7 procent lager dan in mei 2023. Na een daling van 9 maanden op rij tussen januari 2023 en oktober 2023, stijgen de bouwkosten inmiddels weer licht.
- De aanbestedingsindex is een bouwkostenindex waarbij rekening wordt gehouden met de prijs waarvoor een aannemer het bouwwerk wil uitvoeren (rekening houdend met kortingen of risico-opslagen).

Aanbestedingsindex (Bouwkostenkompas)

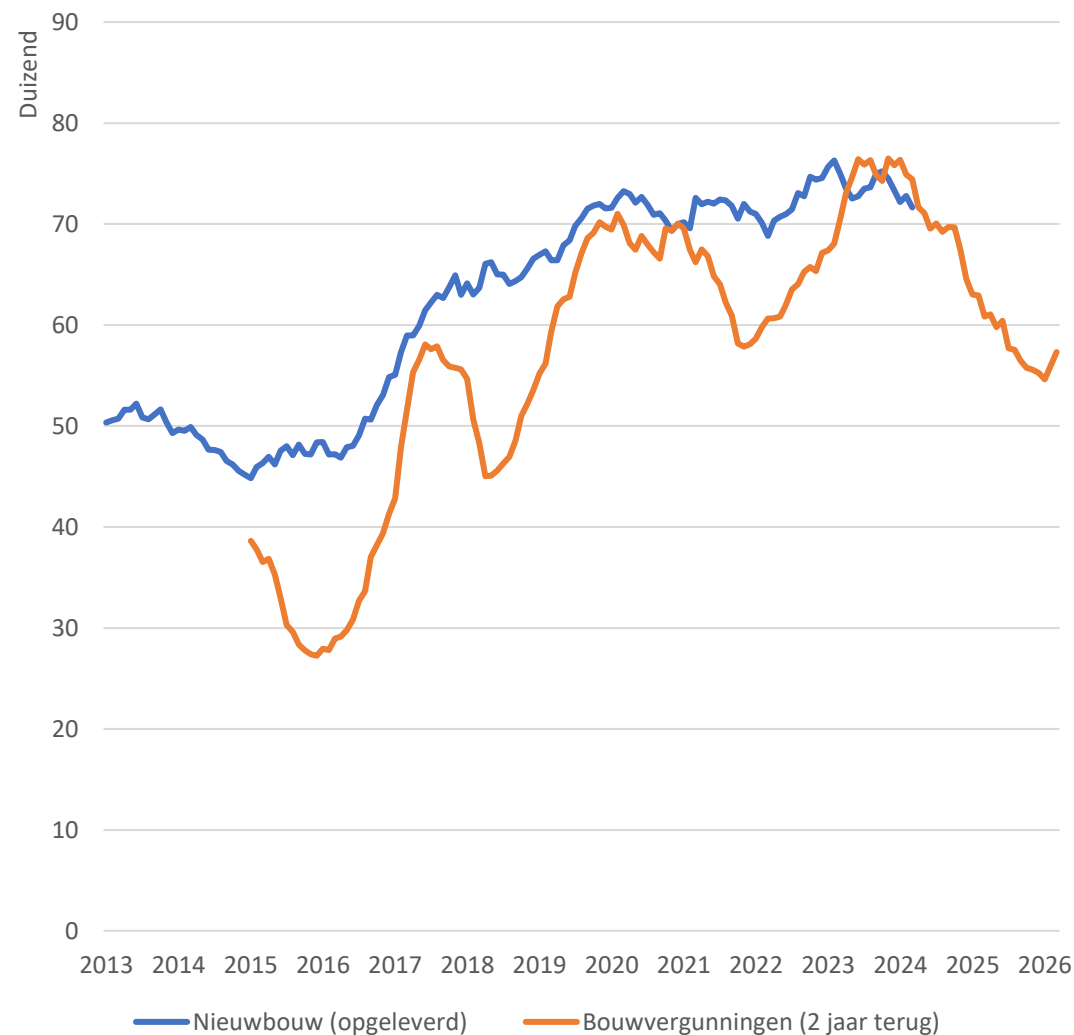
Nieuwbouw en bouwvergunningen

2024 maart

- Het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in het eerste kwartaal van 2024 bedroeg 15.564. Dit is een afname van bijna 10 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder.
- In het eerste kwartaal van 2024 werden vergunningen afgegeven voor de bouw van 15.989 nieuwe woningen, een toename van 15 procent ten opzichte van een jaar eerder. Vergeleken met het vierde kwartaal van 2023 is er een stijging van 11 procent.
- Het aantal vergunde nieuwbouwwoningen is een indicator voor het aantal woningen dat in de nabije toekomst gebouwd wordt. De gemiddelde doorlooptijd vanaf de vergunningverlening is ongeveer twee jaar. Woningtransformaties, zoals het omzetten van kantoren in woningen, zitten niet in de cijfers over nieuwbouw bouwvergunningen.

Nieuwbouw en bouwvergunningen (t-2)

Voortschrijdend totaal over 12 maanden

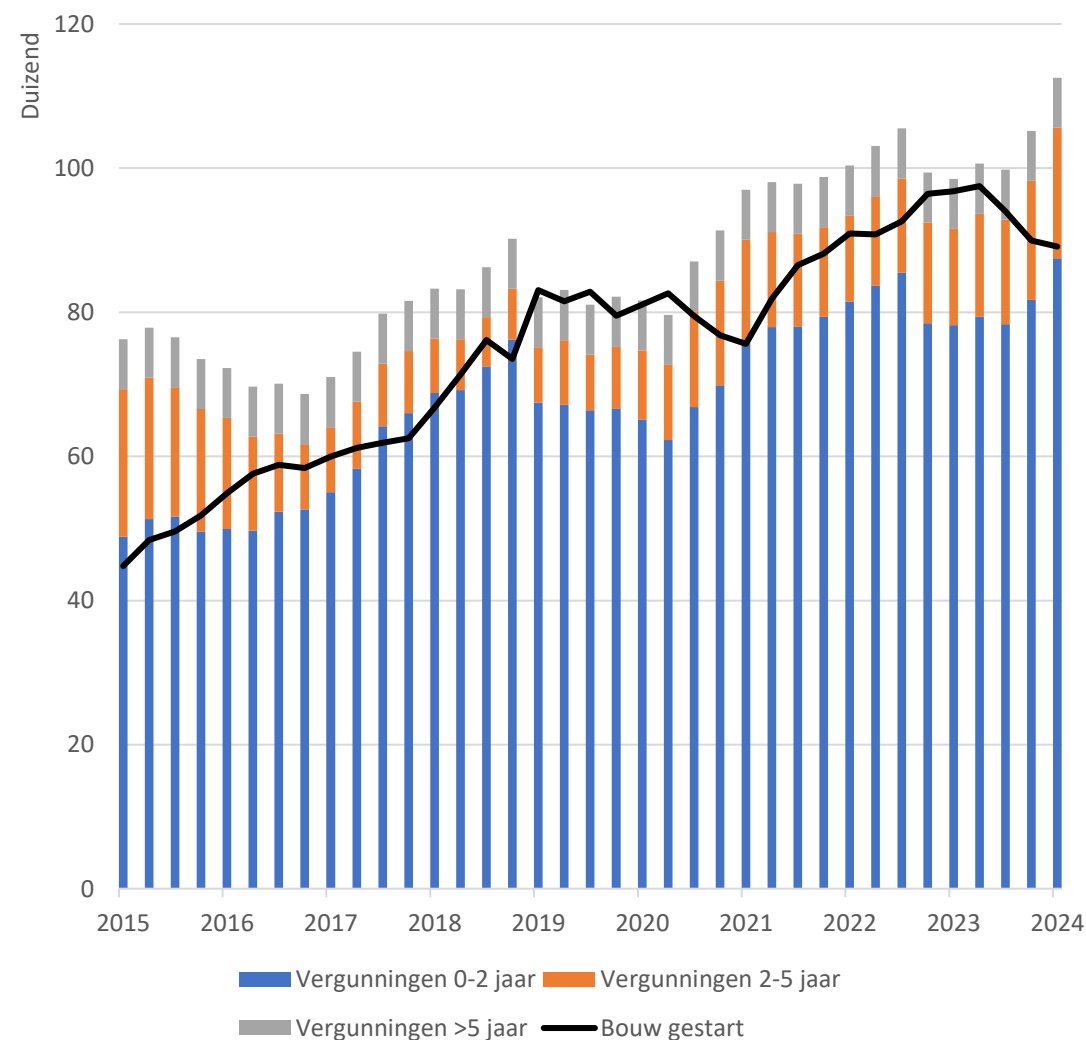
Pijplijn nieuwbouw

2024 Q1

- Aan het eind 2024 Q1 zaten ruim 184 duizend woningen in de pijplijn om gebouwd te worden. Hiervan zijn 76 duizend woningen momenteel in aanbouw en nog eens 108 duizend woningen zijn vergund maar daarvan is de bouw nog niet gestart.
- Voor woningen in de pijplijn geldt dat een vergunning is verleend om te gaan bouwen of dat de bouw van de woning reeds gaande is, maar dat de woning nog niet is opgeleverd.
- De totale pijplijn is bijna 58 duizend woningen meer dan aan het eind van 2015. Dit is een toename van 48 procent. Zowel het aantal woningen in aanbouw als het aantal vergunde woningen is sterk gestegen.
- In de laatste drie kwartalen is het aantal woningen in aanbouw gedaald en is het aantal vergunde woningen waarvan de bouw nog niet is gestart gestegen.

Pijplijn nieuwbouw woningen

In aanbouw en vergund

3

Investeringsmarkt

Beleggingsvolume

2024 Q1, CBRE

- In het eerste kwartaal van 2024 werd bijna 2 miljard euro belegd in commercieel vastgoed. Dit is een stijging van 43 procent ten opzichte van het eerste kwartaal in 2023, maar ligt 47 procent onder het langjarig-gemiddelde.
- Hoewel het vertrouwen bij beleggers langzaam sterkt, zetten de hoge financieringsrente nog steeds een rem op het aantal transacties binnen de vastgoedbeleggingsmarkt.
- Het relatief lage beleggingsvolume is met name te verklaren door de historisch lage kwartaalvolumes van residentieel- en kantorenvastgoed. Met name beleggingen in nieuwbouwwoningen blijven achter, met een aandeel van slechts 16 procent in het kwartaalvolume in woningen. Van 2015 tot en met 2022 was dit aandeel gemiddeld 57 procent.
- Bijna de helft van het totale beleggingsvolume kwam afgelopen kwartaal van de industriële en logistieke sector. Door de lage leegstand, beperkt nieuw aanbod en stijgende huren zien investeerders de sector als relatief stabiel toevluchtsoord in de huidige vastgoedmarkt. Het resulteerde in een volume van ruim 950 miljoen euro. De aanvangsrendementen van hoogwaardig logistiek vastgoed zijn momenteel dan ook lager dan die van topkantoren.

Bron: [investment-europe-nederland.pdf \(cbre.com\)](https://www.cbre.com/insights/articles/2024/q1-investment-europe-netherlands)

Totaal beleggingsvolume Nederland, Q1 2015 - Q1 2024

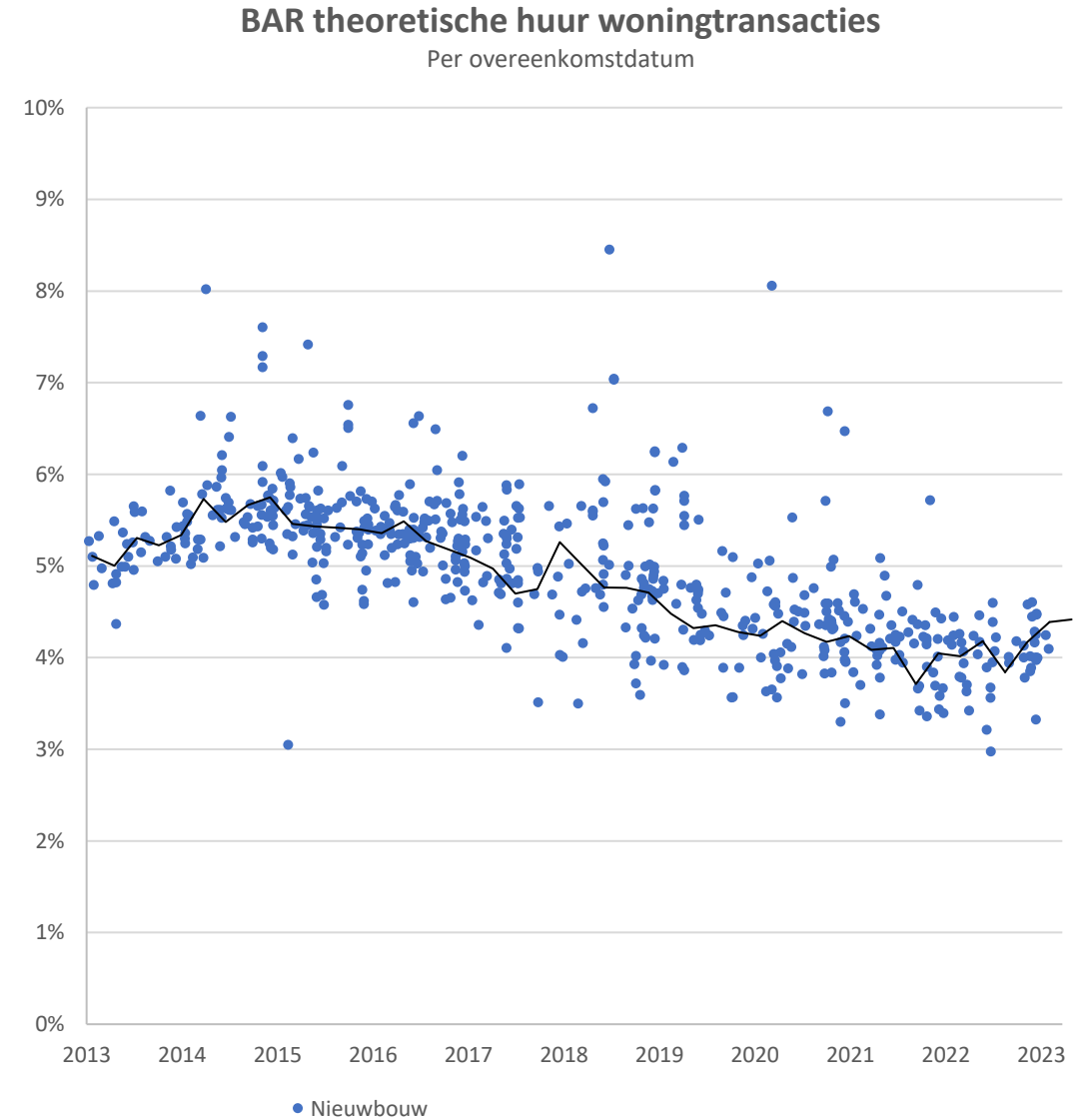

Bron: CBRE Research
Confidential & Proprietary | © 2024 CBRE, Inc.

Aanvangrendementen woningen

2024 Q1, Stivad

- Uit de transactiedata van Stivad blijkt dat sinds medio/eind 2022 de aanvangsrendementen op nieuwbouw huurwoningen zijn gestegen.
- Na een periode dat de aanvangsrendementen vaak onder de 4.0 procent lagen, liggen deze nu er vrijwel altijd boven. Het mediane aanvangsrendement in het vierde kwartaal van 2023 bedroeg 4,4 procent op basis van 7 transacties. In het eerste kwartaal van 2024 is maar 1 nieuwbouwtransactie gemeld in Stivad. Deze transactie heeft een BAR van 4.4%.

4

Energiemarkt

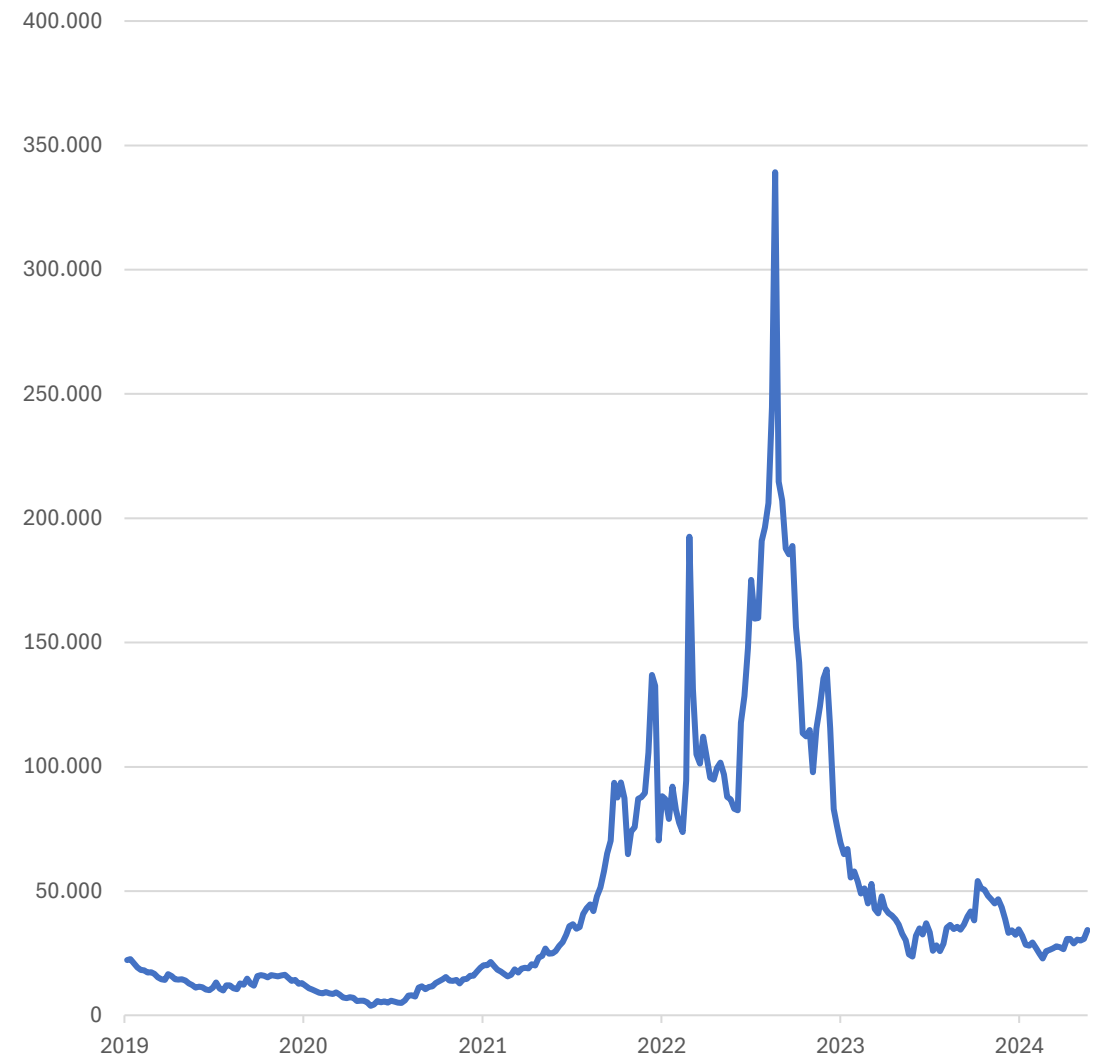

Energieprijzen

2024 mei

- Hiernaast worden de prijzen van van Natural Gas Futures op de Title Transfer Facility (TTF) markt in Nederland weergegeven. Vanaf 2021 zijn energieprijzen flink gestegen, de prijzen bereikten een piek in q3 van 2022. Sindsdien zijn prijzen even snel gedaald en uitgebodemd op een niveau hoger dan voor 2021.
- Energieleveranciers kopen gas in op de groothandelsmarkt . Gas wordt hier per megawattuur (zo'n 100 m3 gas) afgerekend. De actuele prijs ligt op circa € 30 per megawattuur (ongeveer € 0,30 per m3).

TTF natural gas price [€/GWh]

Netcongestie

2024 Q1

- Het Nederlandse elektriciteitsnetwerk is overvol. Zowel voor opwekking (invoeding) als afname is er op veel plekken geen tot weinig capaciteit beschikbaar voor grootverbruik aansluitingen. Ook voor nieuwbouwwoningen kan de situatie een struikelblok vormen.
- De inzetjes onder de kaarten tonen het beeld van 3 maanden geleden. In steeds meer gebieden is de conclusie dat congestiemanagement zelfs geen uitkomst zou kunnen bieden.

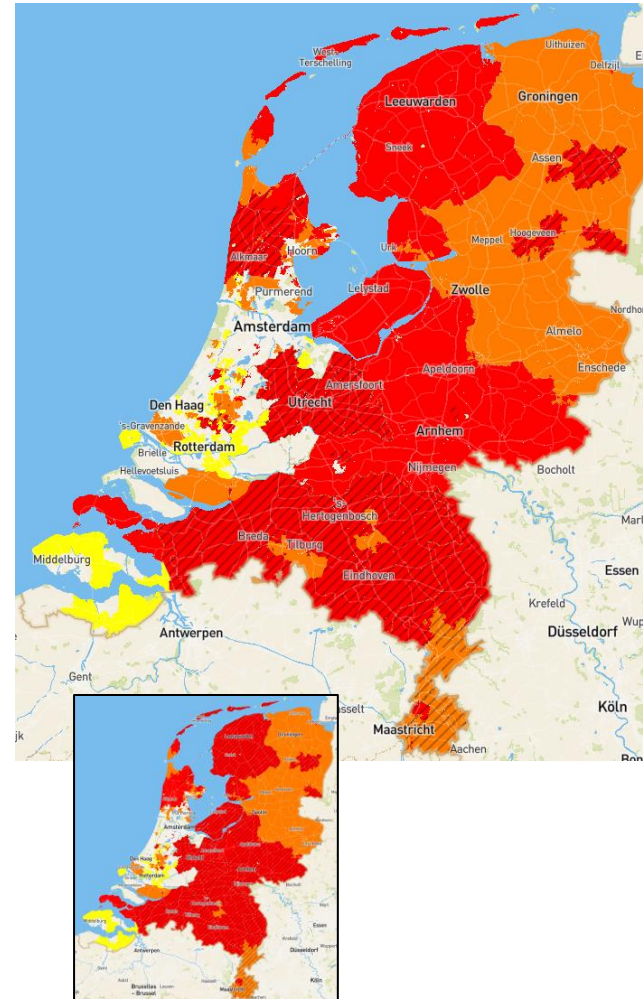
Betekenis van de kleurcodes

- Transparant: Transportcapaciteit beschikbaar
- Geel: Beperkt transportcapaciteit beschikbaar
- Oranje: Voorlopig geen transportcapaciteit beschikbaar in afwachting van uitkomst van het congestiemanagement-onderzoek
- Rood: Geen transportcapaciteit beschikbaar: congestiemanagement kan niet worden toegepast

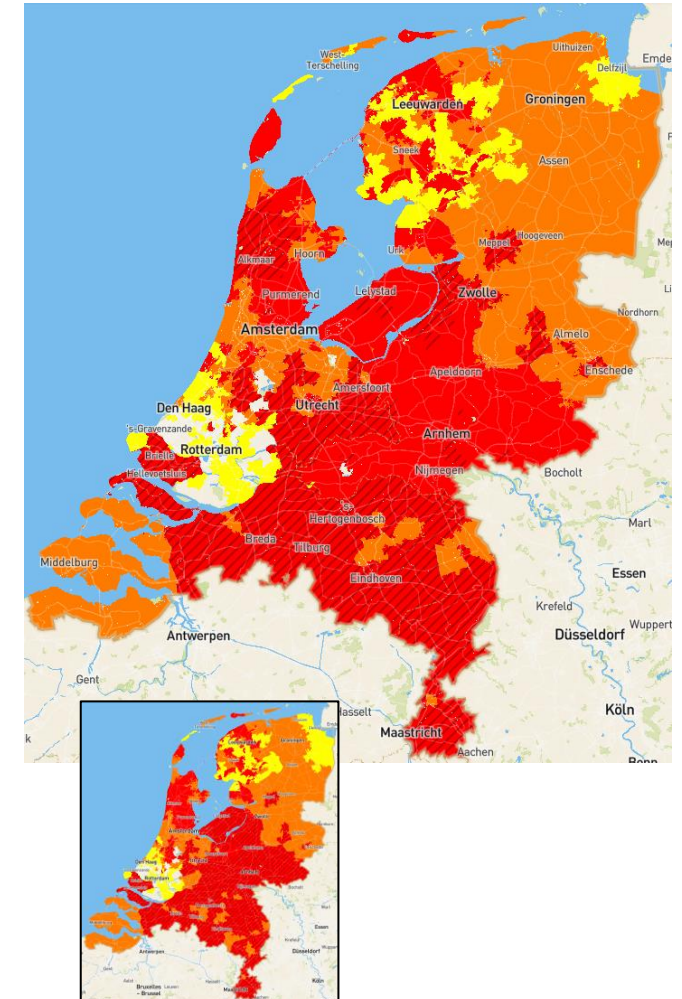
Met congestiemanagement:

- ▧ Transparant gearceerd: Transportcapaciteit beschikbaar o.b.v. toepassing congestiemanagement
- ▧ Geel gearceerd: Beperkt transportcapaciteit beschikbaar o.b.v. toepassing congestiemanagement
- ▧ Oranje gearceerd: Voorlopig geen transportcapaciteit beschikbaar in afwachting van het verdelen van het vrijgekomen vermogen over de wachtrij o.b.v. congestiemanagement. (het is nog onduidelijk of en hoeveel vermogen er beschikbaar komt voor nieuwe aanvragen die nog niet in de wachtrij staan)
- ▧ Rood gearceerd: Geen transportcapaciteit beschikbaar: de grenzen voor de toepassing van congestiemanagement zijn bereikt.

Invoeding transport capaciteit:

Afname transport capaciteit:

CO2 Prijzen – ETS

2024 Q1

- In Europa is een systeem opgezet, waarin men moet betalen voor het recht om CO2 uit te stoten. Grote industrieën en energiecentrales zijn verplicht om hieraan deel te nemen. 1 Certificaat is gelijk aan 1 ton CO2 uitstoot. Een certificaat wordt ook wel een EUA (EU allowances) genoemd en het handelssysteem wordt ook wel ETS (Emission trading system) genoemd.
- De prijzen van emissierechten binnen het Europese emissiehandelssysteem (ETS) hebben na de daling in 2023 weer een stijgende lijn te pakken.
- De ETS prijs correleert met de prijs van gas. Een grotere vraag naar gas komt deels voort uit een hogere vraag naar gas vanuit de industriële productie. Dat leidt tot hogere emissies en daarom naar een grotere vraag naar emissierechten.

ETS prijs [€/ton CO2]

